

SZABADSÁG

The oldest established and largest Hungarian Paper Published Daily.

Bécs: Magyar Híradó, Magyarok Csillaga, Esti Újság, Amerikai Hírlap, Magyar Napilap, Magyar Hírmondó, Californiai Magyar Farmer.

A legfrissebb és legnagyobb magyar lap Amerikában. — Megjelenik minden nap.

NO. 10. SZÁM.

HARMVADIK ÉVFOLYAM.

Cleveland, New York, Chicago, Pittsburgh, Detroit, Szorbia, 1920. január 14.

THIRTIETH YEAR.

EGYES SZÁM ÁRA 2 CENT.

MŰKÖDIK MÁR A TÖRVÉNYHOZÁS A VÖRÖSEK ELLEN

A szenátus elfogadta a Sterling-féle javaslatot, míg a házban a Davey-féle javaslat kerül sorra.

Igen szigorúak az intézkedések a felforgatókkal szemben.

Mint Washingtonból jelentik, az Egyesült Államok szenátusa a névszerinti szavazás mellőzésével a legrovidebb úton elfogadta a Sterling-féle javaslatot, amely a felforgatóknak, a kormány rendszer ellen lázadóknak a dolgaival foglalkozik és ezeket kemény büntetésekkel sújtja. A javaslat most a képviselőház elé kerül, amely közben azonban valószínűleg a Davey-féle javaslatot fogja elfogadni, ugyanebben a dologban és illyképpen végeredményben a két javaslat közül egyeztető bizottság elé kerül.

A Sterling-féle javaslat öt-ézer dollárig terjedő pénzbírságot és öt évig terjedő szabadság veszteséget szab ki azokra, akik olyan nyomtatványokat, iradalmi termékeket terjesztenek, amelyek a kormányzatnak erőszakos utón való megváltoztatását sürgetik. A postai és a postai miniszter részére. Viszont a javaslat támogatói azt bizonyították, hogy a javaslat egyáltalán nem korlátozza a népek szabad szóhoz és a szabad gyülekezéshez való alkotmányos jogát.

A javaslat ellenzők első sorában a posta jogkörébe vontakozó intézkedések ellen volt a fővárosi bizottság, amely álláspontja szerint a cenzor hatalmat károsítaná a postai miniszter részére. Viszont a javaslat támogatói azt bizonyították, hogy a javaslat egyáltalán nem korlátozza a népek szabad szóhoz és a szabad gyülekezéshez való alkotmányos jogát.

Az eredeti javaslatához elfogadott Borah szenátorok módosítását, amely szerint mind azok, akik a postahatóság rendelkezéseivel megelégedve nincsenek, a szövetségi bíróságokhoz felelősek.

A Sterling-féle javaslat még csak más intézkedést is tartalmaz a vörös propaganda mindenféle megnyilvánulásával szemben és intézkedik arról is, hogy az idegenszámrazású izgatott deportálhatók legyenek.

Ezzel egyidejűen egy másik washingtoni távirat azt hozza hírül, hogy a képviselőház igazgatási bizottsága viszont egy hasonló javaslatban állapodott meg, amelyet még valószínűleg ma fog a képviselőház plénuma elé terjeszteni. Ez az intézkedés is drasztikus eszközökkel akar küzdeni a felforgatók tanak terjesztői ellen, beleértve a bolszevizmus szabadságait is. A büntetések között ott szerepel a javaslatban a halálbüntetés is.

Az igazgatási bizottság által elfogadott javaslatot Palmer igazságügyminiszter eredeti terve alapján Davey ohioi képviselő készítette és Graham pennsylvaniai képviselő nézte át. A javaslat szerint a halálbüntetés az esküdtészek ajánlása azok ellenében szabható ki, akiknek igazgatási következtében emberélet esett áldozatul. Ez a javaslat is széleskörű támogatást ad a postának az iradalmi röpíratok és iradalmi termékek elkövetésére, amelyek ellenőrzésére az igazgatási bizottságok feladatát szűkíti.

Az igazgatási bizottság által elfogadott javaslatot Palmer igazságügyminiszter eredeti terve alapján Davey ohioi képviselő készítette és Graham pennsylvaniai képviselő nézte át. A javaslat szerint a halálbüntetés az esküdtészek ajánlása azok ellenében szabható ki, akiknek igazgatási következtében emberélet esett áldozatul. Ez a javaslat is széleskörű támogatást ad a postának az iradalmi röpíratok és iradalmi termékek elkövetésére, amelyek ellenőrzésére az igazgatási bizottságok feladatát szűkíti.

A spartakusok ÖSSZEÜL VÉGRE A NEMZETEK LIGÁJA PÁRIS VÁROSBAN

Január tizenhatodikán, ha a békeszerződéseket végleg kicserélték, a Nemzetek Ligája megtartja első ülését.

Eddig tizenöt nagygyűlést tartottak a fővárosban.

BERLIN, jan. 12. — A spartakusok nemcsak, hogy újra felütötték a fejüket a német fővárosban, de egész nyíltan arra törekednek, hogy forradalmat készítsenek elő. Vasárnap a városban tizenöt nagygyűlést tartottak, ahol nyíltan agítottak a kormány ellen, azt követelve, hogy a kabinet tagjait mind egy szálra el kell pusztítani.

Az utóbbi időben a világ sajtójában elterjedt az a hír, hogy Németországban új forradalom dühöng, amelynek a kormány tagjai közül többen máris áldozatul estek. Igaz, ebből egy szó sem igaz. Azt azonban nem lehet tagadni, hogy ilyen irányú mozgalmak vannak a városban, nagyon valószínűnek látszik, hogy az új német forradalom híre úgy terjedt el, hogy a Reuter hírgyűjtők és a brüsszeli irodája a spartakusok mozgalmát tévesen már forradalomnak jelezte.

E hét esütörtökjén, Karl Liebknecht és Rosa Luxemburg erőszakos halálának évfordulóján, a spartakusok, nagy vezérek emlékére, hatalmas tüntetésre készülnek.

A spartakusok vezetői megígérték, hogy a tüntetés teljes rendben fog lefolyni, hogy semmiféle hangos vélemény nyilvánítás nem lesz hallható, ellenben megdöbbentő lesz a tüntetésen résztvevő tömeg száma. A kormány részéről figyelmeztetés ment a spartakusok vezetőihez, hogy a tömeget ne igazassák.

Mennek a vörösök.

A radikálisok bárkaja a finn partok közelében.

HELSINGFORS, jan. 12. — Az Egyesült Államok Buford nevű szállítóhajója, amelyet általában a vörös bárkának neveznek, tekintettel arra, hogy rajta van Alexander Berlemaan, Emma Goldmann és a többi szélső radikális, akiket kikérgettek az Egyesült Államokból, mint az itteni hatóságok mondják, holnap már megérkezik a finn partokra.

A hajó megérkezése után a rajtalevőket partaszállítják és vonatra rakják. A vonat elviszi a vörösöket egy finn városba, amely éppen szemben fekszik Petrográddal.

Az eredeti terv az volt, hogy a vörösöket Litvánián keresztül szállítják el. Ezt a tervet azonban meg kellett változtatni, tekintettel arra, hogy azon a vidéken nagy harc folyik. Ezért az Egyesült Államok kormányja megkérte a finn kormányt, engedje meg, hogy Finnországon keresztül lehessen a foglyokat szállítani. A finn kormány is kérésnek azonnal eleget is tett, kikötötte azonban, hogy viszonzásképpen az amerikai kormány segít a finn hadifoglyok hazaszállításában. Ezt viszont az amerikai kormány ígerte meg készségesen.

Összes ilyen szervezethez tartozó személyeknek minősíti a javaslat, mindenkinek megtiltja, hogy résztvegyen a tüntetéseikben, hogy pénzt adjon nekik, de sőt még azt is, hogy számukra helyiséget adjon bérbe. Aki nekik valamit ad, vagy valami olyant ígér, aminek értéke az a számkura, azt már megveszi a javaslat, mint a törvénytelen szervezeteknek nyújtott támogatást.

Január tizenhatodikán, ha a békeszerződéseket végleg kicserélték, a Nemzetek Ligája megtartja első ülését.

Wilsont értesítették, hogy a gyűlést összehívassa.

PÁRIS, jan. 12. — A békekonferencia legfelsőbb tanácsa tegnap úgy határozott, hogy a Nemzetek Ligáját azonnal életre kelti, ha a békeszerződéseket január tizenhatodikán, pénteken, végleg kicserélték az érdekeltek felek.

Wallace amerikai nagykövet a határozatot azonnal megtáviratozta Wilson elnöknek, hogy ő a Liga végrehajtó tanácsának első ülését azonnal összehívassa.

A Nemzetek Ligájának első ülésén Leon Bourgeois, aki a Ligában Franciaországot képviseli, fog elnökölni. Az elnök, minden valószínűség szerint, rövid beszéddel fogja az ülést megnyitni. Utána valószínűleg Erzon, az angol külügyminiszter, aki a Ligában Angliát képviseli, fog szólamra emelkedni.

Tekintettel arra, hogy az Egyesült Államok egyelőre nem lesz a Nemzetek Ligájának képviselve, valószínűleg tartják a párisi diplomáciai körökben, hogy a Liga először csak kisebb értékű kérdések fog esak foglalkozni. Nem tartják lehetetlennek, hogy először a Saar völgye feletti adminisztrációs kérdése kerül majd szóba.

Az egyes területek kiürítésének kérdése a következő fontos kérdés. A németeknek Schleswigből január huszadika előtt kell kivonni a csapatokat. Az allensteini kerületből pedig január huszonötödike előtt. A békeszerződés nem határoz meg időpontot arra vonatkozólag, hogy Felső-Sziléziában mikor tartásuk meg a népszavazást. A népszavazás megtartásáról valószínűleg Lerond francia tábornok fog majd gondoskodni.

Január tizenhatodika után, ha a békeszerződés végleg érvénybe lépett majd, a németeknek azonnal el kell kezdeni mindazoknak a feltételeknek a végrehajtását, amelyek mellett a szövetségesek békét kötöttek velük. Ezek közül elsősorban fontos a meghatározott helyeken a népszavazás elrendelése és az erődítmények lerombolása.

Poincaré elnök szonátor lett.

A francia köztársasági elnököt a Meuse kerület választotta meg hatalmas többséggel.

A kormány tagjai mind beleszóltak a szenátuba.

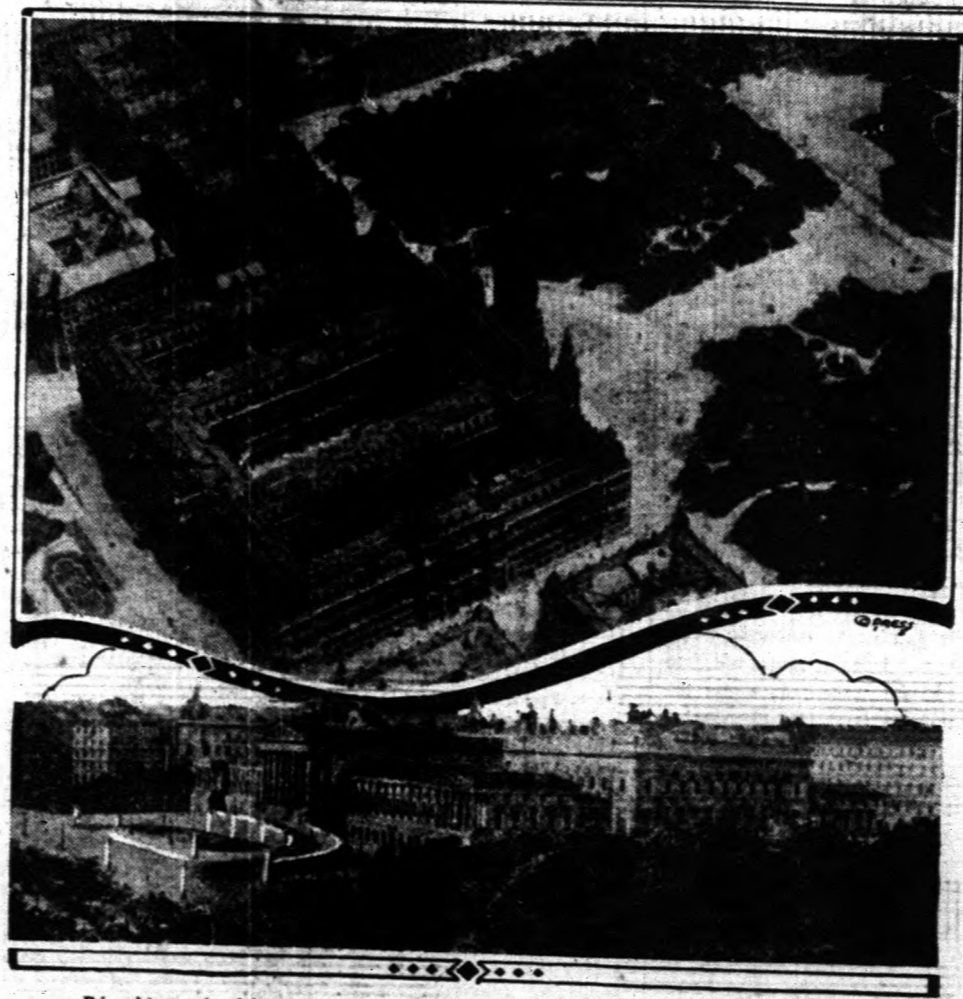
Mint Párisból írják, a Meuse kerület 742 szavazattal 30 ellenében szenátorrá választotta meg Poincaré francia köztársasági elnököt.

A kormány többi tagjai csaknem kivétel nélkül bekerültek a szenátuba már az első szavazáson, valamint más notabilitások is, köztük René Renault, aki Clemenceau-nak az utódja lesz és aki a jelenlegi miniszterelnöknek a feltétlen bizalmát bírja.

Az első szavazásnál megválasztott szenátorok statisztikája a következő:

Konzervatív 11, liberális republikánus 8, progresszív 11, baloldali republikánus 42, radikális szocialista 66, republikánus szocialista 1.

A vidám császárváros szomorú, sötét képe.

Bécs híres városának, repülőgépről szemlélve és az osztrák képviselőház palotája.

Egyetlen egy európai város sorsával sem foglalkoznak ma oly sűrűn a világ minden újságjai, mint Bécsé, az egykori híres, kedélyes "császárváros". A legutóbbi nyomor tanújaivá változott a világ egyik legvidámabb városa, mely külföldi befolyásosoktól tengeti életét és abban bílik, hogy az egykori elismert országok kormányainak és népeinek könnyűlettsége menti meg a végző pusztulástól.

YOUNGSTOWNBAN AGYONLÖTTÉK EGY BANKEMBERT

Egy fiatal olasz bankembert pálinkaárusokként szereplő banditák a város egy elhagyott helyén agyonlőtték.

A banditák zsákmány nélkül menekültek el.

YOUNGSTOWN, O., jan. 12. — Frank Mastriano, Watt streeti olasz bankár irodájába beállított tegnap két jól öltözött ember és beszéde eleget a pénztárossal, az ifjú Antonio Vermucceival. Vermucci nem is sejtette, hogy a beszélgetés vége neki a halálát jelenti. A két ember, akik titkos pálinka árusoknak adták ki magukat, tulajdonképpen rablók voltak, akik Vermucci elcsalták a város egy elhagyott helyére és ott agyonlőtték.

A két ember megegyezett a bankpénztárossal, hogy kétezer dollár fejében átadják neki húsz láda jófajta pálinkát. A banditák kijelentették, hogy a városnak az elhagyott helyére jöjjen a pénzzel, ezt átvetheti az árut. Vermucci így is tett. Megkérte barátját, Antonio Poloint, egy olasz fűszerkereskedőt, hogy vigye őt el az autóján arra a helyre. Ez készségesen vállalkozott a feladatra. Mikor megérkeztek, a két bandita már várta őket. Vermucci kiszállt a kocsiból: akkor derült ki tulajdonképpen, hogy mit is akart a két jómódú. Revolyvert szereztek a mellének és felszólították, hogy adja át a magával hozott pénzt. Vermucci szaladni kezdett, erre a két bandita utánalétek. Mindkét golyó talált, és Vermucci tíz perc alatt kiszenvedett.

A banditák maguk nem is nyultak hozzá, hanem, Antonio Poloin szerint, más irányban elmenekültek, anélkül, hogy Poloinra rá is néztek volna. Ő azonban felvette a hullát és bevitte a főkapitányágra, ahol előadta a dolgot.

A gyilkosság ügyében megindult a nyomozás.

Bécs tiltakozik a románok ellen

Dr. Otto Bauer, volt osztrák külügyminiszter a Reichstagban tiltakozást jelentett be a románok ellen.

A románok vonuljanak ki nyugati Magyarországból.

BÉCS, jan. 12. — A Reichstag legutolsó gyűlésén két fontos szónoklat hangzott el, az egyiket Dr. Reusch pénzügyminiszter, a másikat pedig Dr. Otto Bauer, Ausztria volt külügyminisztere mondta. Az első beszámolt Ausztria kedvezőtlen pénzügyi helyzetéről, a másik pedig tiltakozott az ellen, hogy a román hadsereg nyugati Magyarországon tartózkodjék és tittakozott Takos ezredesnek, a bécsi magyar katonai megbízottnak a szereplése ellen.

Dr. Bauer aztán hosszán fejtegette annak az állapotnak a lehetetlenségét, hogy állami monopóliumokat a kormány idegeneknek ad el.

A Reichstag szerint az osztrák kormány a következő formában készíti a tőkét megadóztatni: 15.000 korona vagyonon

(Folytatás a 3-ik oldalon)

Újra a német hajók.

A németek állítják, hogy a szövetségeseknek átadandó hajóikat elhelyezték.

KOPENHÁGA, jan. 12. — A dán többségi szocialistákhoz Németországból az a hír érkezett, hogy a németek arra törekednek, hogy azokat a hajókat, amelyek a békeszerződés értelmében át kell adniuk a szövetségeseknek, elhelyezzék, vagyis, hogy megismételjék a csepa flóvi esetet.

Berlinből táviratozzák Koppenhágába, hogy a Freiheit című szocialista lapban hír jelent meg, amely arról számol be, hogy a német szocialisták ebben az irányban és a kormányt befolyásos volt tengerekről informálta ebben az irányban.

KÖZGAZDASÁG A FŐPROBLÉMÁJA A MAI KANADÁNAK

Az ország népét ma már nem a háború, hanem a belpolitika foglalkoztatja. Választások előtt.

A farmereknek a befolyása egyre növekedik.

Mint Ottawából, Kanada fővárosából írják, az ország közvéleménye az utóbbi idők folyamán érezhető, nagy változásokon ment keresztül. Most már nem a háború izgatja a kedélyeket, hanem sokkal inkább a belpolitika és különösen az előlétet tolt közgazdasági problémák. Az igazi ütközéspont ma már nem az, hogy ki nyerte meg a harcot a Vimy hegyhátnál, hanem az, hogy hogyan lehetne az országból igazi demokráciát csinálni.

Nem harci tettek a közbeszéd tárgyai, hanem a pénzügyi politika, a tarifa, a volt katonák minél jobban való ellátása és jutalmazása, az ország erőforrásainak kifejlesztése, a munkástörvényhozási kérdések, a prohibíció, a megélhetés drágasága, a valuta, a jobb élelmiszer, a jobb nevelésügyi viszonyok.

A háborús láz lehülte nyomán hatalmas új kérdések vetődtek fel, amelyek most a közvéleményt foglalkoztatják. Ilyen például a jobb megértésnek, a közlekedésnek a kérdése a kelet és a nyugat között, az országban, hogy úgy mondjuk, biznisszalapon való helyesebb kormányzata, a rengeteg háborús adósság viselési terhének, igazságos megosztása stb.

Közben új politikai pártok vannak keletkezésben, amelyeknek fő ütközéspontja az új pénzügyi politika, lesz, különösen tekintettel a vámkérdésre. Az egyik csoport a szabad kereskedelmet hirdeti, míg a másik a védővámpolitikát tartja célirányosnak. Kanada jelenleg meglehetősen prosperál, és a népek nagy költőrelegedéssel. Az egyetlen unió eszméje

KIHEVERI A BOLSEVIKI URALOM CSAPÁSAIT MAGYARORSZÁG NÉPE

Mindenki királyság után vágyódik. — Nincs meg egyezés a király személyében. — Rendkívül válságos helyzet előtt áll a darabokra szakított Magyarország.

Arno Dosch-Fleuret, a "New York World" levelezőjének tudósítása.

BUDAPEST, dec. 20. — Abban az időben járok Magyarországon, amikor már keresztülment a bolszevizmus csapásán, amit nyomban a román csapatok követett, s amikor a békedelegátusok utra keltek Párisba aláírni azt a békét, amf — akármit mondjanak is. — nem fog sokat meghagyni Magyarországból. Ez a pillanat Magyarországra nyomasztó.

Magyarország azzal a meglehetősen elhatározott szándékkal került ki a bolszevizmusból, hogy nem kíván többet belőle. A bolszevizmusnak itt ipari jellege volt s a parasztság gondolatvilágát nem zavarta fel, mint Oroszországban. A bolszevizmus itt is elég igazi volt, ami az erőszakosságot illeti. A bolszevizmók által halálra ítélték s kivégezték száma, most, amikor a vidéki esetek is ismeretesebbek, mintegy négyezerre rug. Olyan valami látványosság volt ez a terror, mintha az orosz kommunizmus mellékhatványá lett volna.

En azon esodálkozom, hogy a reakció nem volt nagyobb arányú. Amikor az emberek politikai gyilkosságokat követnek el, azokért rendesen jobban meg szoktak fizetni, mint itt történt. Elhez hasonlítani sem lehet azt, amit a németek vittek véghez a Don mellékén vagy a finnnek s a németek Finnországban. A magyar reakciók, akik most uralkon vannak, nagyobbára beérik azzal, hogy politikai ellenségeiket börtönbe vetik s ott tartják addig, amíg a választásokat megadják.

Ez nem éppen politikai szabadság, de a példát a bolszevizmók szolgáltatták s most igen enyhe reakciók kapnak vissza érte. Ha a bolszevizmók vezérek nagy része mindössze a börtönben húsz pár hónapig fizetéképen az elkövetett politikai gyilkosságokért, ugy nagyon jól jönnek még ki. Valóban én nem hiszem, hogy a leszámolás napja meg fog még valamikor eljönni ezután. De ez talán nem fog még sem bekövetkezni, mivel az újra uralomra került uralkodó osztályok lelkük mélyén meg vannak győződve afelől, hogy Magyarország, Károlyi juttatta a bolszevizmus karjaiba, sőt még lökött is egy keveset rajta, hogy ebbe az irányba kerüljön.

A magyar hadseregben nincs bolszevizmus. — A katonák engedelmességek a tiszteknek.

Magyarországon a belső politikai helyzet meglehetősen világos. Megkísérelték a demokráciát s a bolszevizmusba jutottak. Most aztán visszafelé haladnak. Horthy tengerenagy alatt, aki ma Magyarországon az erős kéz, katonai alapon szervezik újra az országot. A tiszték nagyobbára a régiék s a régi leghétség engedelmességek nekik. A tiszték a régi nemesség sarjai s a legényesség ezeknek a parasztságából való. A parasztok

Magyarországon a belső politikai helyzet meglehetősen világos. Megkísérelték a demokráciát s a bolszevizmusba jutottak. Most aztán visszafelé haladnak. Horthy tengerenagy alatt, aki ma Magyarországon az erős kéz, katonai alapon szervezik újra az országot. A tiszték nagyobbára a régiék s a régi leghétség engedelmességek nekik. A tiszték a régi nemesség sarjai s a legényesség ezeknek a parasztságából való. A parasztok

Magyarországon a belső politikai helyzet meglehetősen világos. Megkísérelték a demokráciát s a bolszevizmusba jutottak. Most aztán visszafelé haladnak. Horthy tengerenagy alatt, aki ma Magyarországon az erős kéz, katonai alapon szervezik újra az országot. A tiszték nagyobbára a régiék s a régi leghétség engedelmességek nekik. A tiszték a régi nemesség sarjai s a legényesség ezeknek a parasztságából való. A parasztok

Hatalmas kötetet tesz ki a SZABADSÁG

EZIDEI NAGY KÉPES NAPTÁRA

TELVE SZEBBENL-SZEBB KÉPEKKEL ÉS KITUNÓ OLVASNI VALÓKKAL, AMELYEK SZÉPEK A SZEMNEK ÉS KEDVESEK A LÉLEKNEK

Gyönyörű Nagy Naptárunkat

csak az az előfizető kapja meg, akik az előfizetési díjjal mindegyik kétrétegű és alkik a csomagolású és a szállítási költségét fejében beutalják

25 CENTET.

SZABADSÁG

The oldest established and largest Hungarian paper in the United States

Published daily except Sunday the thirtieth year by
The Szabadság Printing & Publishing Co.
(An Ohio Corporation, B. K. Csarna, President; Fr. Andrew Csarna, Secy.-Treas.)

Alapította: Kóhányai Thámér
Feltalálta: E. T. Kóhányai
DR. ANDREW CSERNA, Editor.

Edited and Published at: Szerkesztőség és kiadónival
700-702 Huron Road (P. O. Box 171) Cleveland, O.
Telephone: Bell: Main 3536. Cuy. Central 1231.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Az Egyesült Államokban és Kanadában egész évre: \$4.00.
Külföldre egész évre: \$4.00. Félév: \$2.00. Hónap: \$0.50.
Külföldre félév: \$2.00. Hónap: \$0.50. Földrajzi címre: egész évre: \$4.00. Félév: \$2.00. Hónap: \$0.50.
Külföldre félév: \$2.00. Hónap: \$0.50. Földrajzi címre: egész évre: \$4.00.
Földrajzi címre: egész évre: \$4.00. Félév: \$2.00. Hónap: \$0.50.
Külföldre félév: \$2.00. Hónap: \$0.50. Földrajzi címre: egész évre: \$4.00.

Entered at the Post Office Cleveland, O. and admitted for transmission through the mails as Second Class Matter.

New York-i irodánk címe: Eastern Office
Room 603 Tribune Bldg., 154 Nassau St., New York.
Gazdasági: Joseph Horváth, Manager.

A "jó befektetés."

KÉT óriási arányú sztrájk ért véget gyors egymásutánban az Egyesült Államokban: a bányászsztrájk és az acélstrájk. A bányászsztrájk győzelem nélküli békével végződött, egyik oldal sem követelheti a maga részére a diadalt. Győztek a munkások, mert kedvezőbb anyagi és erkölcsi feltételek alapján mentek vissza a bányákba, győztek a munkaadók, mert a bányászvezérek túlsó követeléseit eljuttatta a felülkerekedett józanság. Az acélstrájk azonban győzelemmel végződött: az óriási arányú ipari harcban az egész vonalon győztek a munkaadók és meddő maradt a munkástömegek minden álmodzata.

A bányászok és az acélipari vállalatok munkástömegeinek véleménye nem kerül a nyilvánosság elé. A tömegek türenek, szenvednek, viselik az áldozatok sorsát, de nem jutnak szóhoz, mert helyettük, az ő nevében beszélnek azok a vezérek, akik olyan bizonytalan, kalandos vállalkozásokba kergetik, mint aminők a lezajlott nagy sztrájkok voltak. A vezérek nyilatkozataik árán az acélstrájk fővezérei megállapították, hogy már az acélstrájk csatáját, az erkölcsi győzelmet biztosították maguknak azzal, hogy "sokat tanultak" a lezajlott sztrájk mozgalmából és ezeket a tanulságokat "jóvőre" nagyszerűen értékesítik.

Tanultak a vezéruak, de a munkástömegekkel fizették meg a tandíjat. A vezér uraknak hivatásuk a sztrájk-rendezés, mert mint háboruban a katona, ők is dupla fizetést kapnak a harc idején. És amint a katona fizetését a szerencsétlen nép nyúgja ki, ugyanúgy izzadja ki a sztrájkba heccelt munkások a sztrájkvezérek napidíjait, költségeit és busás fizetéseit. A sztrájkok tartama alatt megfizeti az ipari élet szünetelését, a munkás, a munkaadó, a nagyközség, megfizeti mindenki, csak a sztrájkvezérek arítnak.

Végzetért az acélstrájk, anélkül, hogy a legesekélyebb eredményt is kivívta volna a szervezet, anélkül, hogy egyetlen cent béremelést, vagy a legjelentéktlenebb erkölcsi előnyt is, elérte volna a sztrájk vezetői. És ezért az eredménytelenségért, ezért a meddő harcért, pont 48 millió dollár fizettek az acélipar sztrájkoló munkásai. Kiszámíthatatlan a sztrájk végleges költsége, de annyi bizonyos, hogy a munkaadók és a fogyasztók tömegei sokkal többet veszítettek, mint a munkások elmaradt fizetését jelentő 48 millió dollár. Ha elkészül a veszteséges teljes lajstroma, ugy a végösszeget csak száz milliókban határozhatjuk meg és ha hozzászámítjuk azokat a károkat, amiket az acéltermelés kényszer-szünete alatt az egész ipari élet szenvedett, ugy milliárdokat jelent a számla végösszege.

A bányászsztrájk és az acélstrájk eredménye gondolkodásra ébri a munkástömegeket és százezren töprengnek azon a kérdésen: ki felelős a kudarcokért, kit vonjanak kérdőre a súlyos veszteségekért. Mindkét esetben a munkásszervezetek mondták ki a sztrájkot és irányították a harcot. Nem vonhatunk tehát felelősségre mást, csak azt, aki az ő nevében megmondolatlannul háborút tüzet és lehetetlen célokért az áldozatok mérbetelenségét követelte. Csak a lelkiismeretlenség, az elvakultság és szélső túlság kergette a munkás tömegeket olyan bérharcba, melyeknek előrelátható, biztos vége a bukás.

A sztrájk jogosságának kérdése nem ösmerhet eltérő véleményeket. A munkásosztálynak egyetlen fegyvere a sztrájk és a modern ipari élet sürin szolgálat alapos okot arra, hogy éljen is ezzel a fegyverével. A becsületesen végigharcolt sztrájkok egész tömege tanuszkodik arról, hogy öntudatosan, tiszta fegyverekkel, jogos célokért is harcolhat a munkások tömege. Az igazi, ideális sztrájk feltételül az, amely a munkásság győzelmével végződik, mert ugyanúgy, ahogy jóindulat, becsületesen kormányzott ország csak a végső esetben kezd háborúhoz, a tisztaszándékú munkásság is akkor kezd csak bérharcot, ha más megoldás nem áll rendelkezésre és ha igazságának tudatában, előre biztos győzelméről.

A lezajlott nagy sztrájkok azt igazolták, hogy a sztrájkvezérek, lelkiismeretlenül, könnyelműen, minden komoly számítás nélkül kergették a csaták tüzebe a százezreket. Olyan arányú sztrájkot, mint aminő a lezajlott acélstrájk és bányászsztrájk volt, akkor szabad csak kimondaniok a szervezetek urainak, ha minden tekintetben biztosak a végső győzelemről. A szervezetek vezetőit azért tartja, azért pénzezi a munkások tömege, hogy helyette gondolkozzék. Az egyszerű kézimunkás, a bányász, a vasöntő, vagy acélhengerelő nem tudja megállapítani, mikor kedvező a viszonyok arra, hogy javítson helyzetén, mikor indokolt és észszerű a végső harci eszközöz való folyamodás. Visszafelé hatással az acélstrájkba és a bányászsztrájkba a viszonyokkal szemben tájékozatlan, jószándékú munkásságot. Negyvennyolc milliót fizettek az acéltelpek munkásai a sztrájkért, de megmaradt részükre a sztrájkvezérek biztatása, hogy "jó befektetés" volt. De ők nem "fektettek bele" a negyvennyolc millióba egyetlen...

A SÁRGA VESZEDÉLEM.

"A fehér ember ideje lejárt. Jön a sárga veszedelem!"
Ez a felkiáltás zug ma végig Európán. Sehől másról nem lehet hallani, csak erről.

Még nem is olyan régen, csak keleti Európában lappangott a félelem, az orosz határon főleg, az ember ahol szinte szagolja a Kelet közelét. Itt szottogtak egymásnak az em-berek titokban, lassan, kicsiny falvakban, folyók mentén a nádasokban és városvegyi csap-székében: jönnek a sárgák. Mint annak idején a nyugatiak ahogy megrázkódtak és esze-lős félelemmel szottogtak egy-másnak: Attila jön! És lehaj-tott fejével várták a keleti ke-mény lovasokat, a démoni fe-keket lovasokat, akik lovak nyakára hajolva usznak a puszták felett és nyiluk bizto-san öl...

Ahogy a nagy Konstantin puha emberei dalba, zenébe, tünyságra és bujaságra burkolódtak, bedugták a füllüket és nem akarták elhinni, hogy a török veszedelem a kapujuk előtt áll, ugy van a sárga ves-zedelemmel Európa. Végig harsan a kiáltás néha: jönnek a sárgák! Áltán elhallak a távolban és az emberek politi-zálnak, isznak, mulatnak to-vább. És közben, óh egész biz-tos, kelet felől jönnek az új, a sárga démonok, líhegre, nyu-gat felé vágyakozva, mert a keletiek mindig nyugat felé vágyakoznak, mióta a világ a világ. Jönnek a sárgák, keleti kulturájukkal, frissen, egésze-gesen, diplomáciától, nyugati bőrkötől meg nem mérgeve.

Poe Edgarnak van egy no-vellája, a "Mask of the red Death." Ennek az a témája, hogy Florenceban pusztít a dö-gvész és egy herceg, a barátai-val, kimegy a városból, el a veszedelemből, fel egy várba, oda bezárkózik és mulatságot rendez, isznak, esznek, táncol-nak, duhajkodnak, el akarják felejtetni a halált. Alarcos bált rendeznek: megjelenik kö-zöttük egy idegen álarcos is és akire ránez, meghal. És az ál-arcos: a vörös Halál, a dö-gvész. Sem a herceg, sem a bár-átai nem tudták kikerülni. Utá-nuk jött.

Talán az orosz határ olyan ma, mint annyian a Poe Edgar hercegeinek vára lehetett; in-nen a lármás jókórd, emberi szenvedés és szenvedély, tul már a halál. Az orosz határon tul: barbár színek, keleti mé-labú, ismeretlen, mákonyos il-lat, csodálatos, mavarba ejtő szokások és emberek, kaftánok, papucskok, csodás alakú fegyve-rek, csizmák, szőnyegek, lám-pák, az orosz határon innét: minik.

Igen, a sárga veszedelem itt leskelődik a kapunk előtt.
A mongolok nem először lá-togattak el nagy összeomlás után Európába. Meglátogatták Európát a római birodalom bukása után, meglátogatták a kelet római birodalom bukása után, meglátogatták Nagy Ká-roly uralkának bukása után és később is, nagy háborúk, nagy bűnök, nagy öszseroppa-nások, nagy kimerülések után mindig meglentek, hogy friss vért ömlessenek Európa tes-pedt testébe. Európában azok előtt, akiknek legelősebb a szemük, a legjobb a füllük, nem titok, hogy nem a Nemzetek Ligájának kérdése a fontos kérdés, hogy nem azon for-dul meg Európa sorsa, hogy Németország milyen erős lesz, sőt még a rettegett bolszeviz-mus is hatódrangúvá törpül az igazi nagy kérdésel, a sárga veszedelemmel szemben.

A kelet esze, Japán, melyen hallgat és titokban szervez, mondják azok, akik látnak és hallanak, s nem szabad elfelej-teni, hogy az európai nemzetek minden fondorkodásukkal és csalafintaságukkal se bírhat-ják le az Izlátot, azt a há-romszáz millió embert, indiait, törököt, egyiptomit.
A japánok már osztrakoztak Szibériában Kolcsának és a kínaiak Oroszországban léte-lepednek. Nem közelgő vesze-delem előzeise ezek!

A DOLGOS NAGYHERCEG.

Mihály nagyherceg, a volt cár unokája, a volt ár Cseszének egyetlen fia, jog szar-int az orosz trón egyetlen va-rosmányosa, Londonban az an-gol divatlapoknak divatképeket rajzol és ezzel a munkájával sok pénzt keres. Suta dobta a nagyhercegi koronát, de hogy valami mégis megmaradjon a régi emlekekből, felvette a grófi címet. A kétes hangzású Romanoff nevet felcserélte a jóhangzású angol Terby név-re és mint Terby Mihály gróf diktálja a divatot. Modelljeiből nemokára már kiállított is ren-dez és már jó előre megjelöl-hatjuk, hogy a divatosan öltöz-ködő gazdag angolok tömegesen igyekeznek erre a kiállításra. Modelljei máris káposák és kö-sőbb még kapósabbak lesznek, hisz vérbeli nagyhercegeknek, igazi cár unokáicsésének agya-ban szülemlett meg és utó-vegre még sem megvetendő dol-gó, ha a gazdagok azzal dicse-kehetnek, hogy uralkodó csalá-d sarjának rajzai szerint lé-szülnek ruháik.

Terby Mihály grófnak nem kell szegélylen se foglalkozá-sát, sem elhatározását, sőt bülske lehet arra, hogy volt elég erkölcsi erője és bátorsá-ga tisztességes kenyérkereset után látni. Egyik őse csémes-terésen kezdette és ácsmester-ből felküzdötte magát Orosz-ország trónjára. Terby Mihály gróf rajzolásán végli. Rajzoló-ból aligha küldi fel magát Oroszország mindenható cár-jává, de a becsületes emberek tiszteletét mindenestore kiér-demi. Egész más anyagból van faragva, mint többi magas-rangú, de korlátolt eszű bukkot kollégái. Ő beletörődött a vál-tozhatatlansá, még pedig na-gyot, az idő kereké és magré-tette, hogy a nép nem tőr táb-bé zárnokokat, előleket, ho-réket. Aki manapság meg akar élni, annak dolgozni is kell. A többi bukkot nagyság, az elker-getett királyok, császárok, trón-örökösök, főhercegek, nagy-hercegek és hercegek ezt nem tudják és nem akarják belátni. Svájcban és Hollandiában élk világukat. Telen szánkának és korcsolyáznak, nyáron automo-bilonak, lovagolnak, csónáká-znak. Szórakozásukból megma-rad szabad idejükben pedig azon dolgoknak, arra töreked-nek, hogyan lehetne lamét a nép nyakára ülni és a mostani életet, nagyobb fény, nagyobb pompa között folytatni.

Azt mondják, a munka ne-mit, amiféle eddig rendezes egy dértelmezték, hogy csak addig kell valakinek dolgozni, mi a nemességét megkapta. Ha a ne-mesi diplomát már berámaz-tatta, hátat fordíthat a munká-nak és a munkásoknak, mert a nemesehek nem illik a munka. A nemesek nem is dolgoztak és

a főnemesek a munkát még hí-rből sem ösmerték. Hadd delez-sék árcké, más, hisz sokkal könnyebb másk munkájából megélni, mint a többiekkel dol-gozni.
Terby Mihály, igaz, hogy szükségéből, de máskép gondol-kozik. A grófi címet megta-rtotta reklámnak, mert a de-mokratikus Angliában is egy inci-finci címecke és címe-recte nagyot lendít az üzle-ten, de előkelő származása és grófi címére dacára, hajlandó a valamikor általa is lenézett munka lovasjái közé felcspa-ni és igyekszik két keze munká-jából megélni, úgy, ahogy a töb-biek megélnék.
Az európai általános felfor-dulás csak kevés Terby Mihály gróftól történt. A főhercegi és hercegi sarjaknak nem nevel-ték ugy, hogy saját embersé-gükkel megélhessenek. Arra tanították őket már gyermek-korukban, hogy mindig mások-nak parancsolnak. Most, hogy nem parancsolhatnak és elér-kezett az engedelmeskedés ide-je, természetesen nem enge-delmeskedhetnek, pedig dolgo-zni engedelmeskedés nélkül nem lehet. A ceremóniákon kívül nem tanultak semmit. Csak a jólétet ösmerték, tehát a szü-kesebb viszonyokba beillesze-kdni nem képesek. Egy darab-ig majd csak elődeikének ab-ból, amit a romokból megmen-tekettek vagy megkaparítottak, de mi lesz azután? Koldus-társaságot akashthatnak nyu-kuba, koldusbotot vehetnek kezükbe.

Egyet azonban megtanulnak majd, még pedig azt, hogy gyermekeiket máskép neveljék, mint nevelték őket. Megtanul-ják, hogy tudatlanul nem za-bad gyermekeket felnevelni. — Megtanulják, hogy minden em-bernek tanulni és tudni kell valamit. Aki tanult és tud, az nincs elveszve. A tanult em-bernek egy darabig rosszul me-het sora, de előbb-utóbb érvé-nyesül, ha meg van benne a ki-tartás. A vagon elvezhet, a címet elvehetik, de a tudás megmarad. A tudásból mindig meg lehet élni, de címből nem. A vagon, önhibánkból vagy önhibákon kívül, elszabhat, de tudással és iparkodással vissza-szereshető.

Minden ember életében van akarat, az akaratot az akarat és szerencsétlen pillanatok. A szerencse épp úgy nem tart örök-ké, amint a balsors nem időzi örökké az embert. Ha valakit elhagy a szerencse, ne csak kitérőbe, ha van tudása, mert a szerencsének megúntatva í-mét felülkereshetjük. A gyáva ember megadja magát a rossz sorsnak, a bátor kiind ellene. A gyáva mindjárt elbukik, a bá-tor pedig győztesen kerül ki a legnagyobb viszontagságokból. — thuri.

SZENÁTOROK A SZOCIALISTÁK KIZÁRÁSA ELLEN.

A SZÖVETSÉGI SENÁTUSBAN BORAH ÉS THOMAS SENÁTOROK KELTÉK KI A NEW YORKI TÖRVÉNYHOZÁSSAL SZEMBEN.

Lusk new yorki szenátor védi az állami törvényhozás álláspontját.

Washingtonból vett hír sze-rint a szövetségi szenátusban két szenátor íles hangon kelt ki a new yorki állami törvényhozás ellen, azért, mert a tag-jai sorából kizárta az őt szo-cialista képviselőt.

Borah idahoi szenátor szerint az ilyen ténykedés csak zavar-ó és törvénytelenségeket szülhet, míg Thomas coloradoi demokrata szenátor azt a néze-tet fejezte ki, hogy az ilyen el-járás forradalmi eszközök igénybevétele fogja serkenté-ni a szocialistákat.
Borah azt mondotta, hogy ez az incidens egyike a legjellem-zőbbeknek az ország politikai történetében és szerinte, ha megtörténik az, hogy a tör-vényhozás tagjait politikai nézetek miatt kizárják a tör-vényhozásból, akkor az is meg-eshetik, hogy a republikánusok és a demokraták végül egy-mást fogják kizárni, aszerint, amint az egyik, vagy másik párt van többségben.

A New Yorkból vett egyik hír szerint viszont Lusk állami szenátor, a Lusk-féle bizottság elnöke védelmére kelt a new yorki törvényhozási határozat-nak, azzal, hogy ők csak a szö-vetségi törvényhozás példáját követték akkor, amikor kizár-ták a szocialistákat.
Szerinte a kizárás indoka az, hogy az illetők egyénileg nem felelnek meg a tisztségüknek. A vád az ellenük, hogy egyéni-leg vannak a rendezett kö-rmányzat ellen és egyénileg van-nak azon, hogy erőszakkal megdönték ezt a kormányza-tot.

Aranyér 6-14 nap alatt gyógyul meg. A patikus visszadja pénzt, ha PADO GINTMENT nem gyógyítja meg a kórhódot, vérrel, vagy más arany-érel. Először az gyógyító hatása van. Az első használat után jól tud aludni. Az új évek.

AZ ANAROHISTÁK HAJÓJA.

A radikálisokat szállító hajó megérkezett Kialba.

NEW YORK, jan. 12. — A Buford nevi transzport hajó, amelyen a szélső radikálisokat az Egyesült Államokból szülőföld-jükre szállítják, már megérke-zett a kieli kikötőbe. Ezt a haj-ót nevezik az anarchisták bár-kájának. A kieli kikötőben a Buford addig marad, amíg ki nem javítják rajta azokat a sé-rüléseket, amelyeket utközben szenvedett. Ha ez megvan, a hajó azonnal tovább megy. Nagy vonalozású tartják, hogy végérvényen Liban, vagy Ri-ga.

Szerkesztői üzenetek.

F. M. Herrick, O. — Nálunk nem lesz kapható a regény könyvka-lanban. Forduljon erre a címre: Kiss Könyvesháza, 132 Second Ave., New York, N. Y.

T. M. Windber, Pa. — A posta egyelőre nem vesz fel csomagot Magyarországra való továbbítás végett. Magán-cég utján küldhet. Lapunkban többnek a címét megtá-lálhatja.

S. L. — Lehet, hogy azóta meg-érkezett. Angliában sok küldemény volt visszatartva. A bank dollárokat fog visszafizetni Önnek, ha nem jut el a pénz rendeltetési helyére.

V. J. Hometown, Pa. — Levelet nem küldhet, ha nincs onnét pontos címe. Ha segélyt küld, küldje el az Amerikai Magyar Szövetségnek to-ábbítás végett. 194 Warren Ave., Youngstown, O.

L. J. Elyria, O. — Mária Teréziá-nak Lotharingiai Károly volt a fér-je. Ferencz József édesanyja Zsófia főhercegnő volt.

B. K. Farrell, Pa. — Az Ameri-kában született gyermek amerikai polgár, ha visszatér is szüleine az óhazába. Bármikor jön, beeresztik, mint amerikai polgárt, ha ittazüle-tését igazolni tudja.

H. L. Cleveland, O. — Nővérét, nemokára kihozathatja, csak a bé-tét költsék meg Magyarországgal. A banknyitvat vegye el valamelyik bankrhoz, aki intézkedik, hogy a 2000 koronáját kifizessek otthon a nővéreinek. Polgárlevélét siessen megszereszi.

A. D. Primrose, Pa. — Tótország sohasem volt feltüntetve a térkép-en, mint például Horvát-Szlavonország vagy Stájerország.

N. J. Lynch Mines, Ky. — Tüd-tunkkal egész Bereg megye Cseho-Slovákiahoz tartozik jelenleg.
Sz. J. Milwaukee, Wis. — Cim-mel nem szolgálhatunk. Utazzék csak oda, talál magyart azonnal.
Sz. Gy. Columbus, O. — Levél meggy.

A. Ny. Lancaster, Pa. — Üsz-tinó elnevezést nem használják ál-talában. Üsz-borju a helyesebb. Az üsző nőnemű szavazmarha, amely még nem ellett a metszőfogait még ki nem váltotta. A tinó herélt bika-borju, amelyből az ökrök lesz. Azért mondja a közmondás: Tanulj tinó, ökrök lesz belőled. Önnék van igaz-a.
K. F., South Bend, Ind. — Irasson erre a címre levelet: Agricultural Bureau, Madison, Wis.
P. B., Barborton, O. — Irjon erre a címre: Rendőrségi Bejelentő Hivatal, Mellékeljen bélyegköltésre egy vagy két koronát.
K. J., Detroit, Mich. — Rendben van az ügy.
E. F., Middleport, N. Y. — Barát-jának igaza volna abban az esetben, de nem hisszük, hogy bekövetkeztek.

HAJÓJEGYEK

Rotterdamon át
ODERBERGIG
\$90.90
UTLEVEL ÜGYET elintézzük.
Pénzküldemények és Bankutalványok a napi árfolyam mellett.
Morris Engel,
BANKER
129 Greenwuch Street, New York, N. Y.

UTBAN VANNAK

AZ EREDETI HADIKÖLCSÖNKÖTÉVÉNYEKI
AZ EREDETI POSTATAKAREKÉPÉNTÁRI
BETÉTKÖNYVEK,
AZ EREDETI FELADÓVÉVÉNYEK

mindazon összegekről, illetve betétekről, melyeket ügyfeleink a háboru alatt át-utaltak általunk.

ZÜRICH IRODÁNK

1919 december 30-án tette postára azo-kat és még e hónapban meg fognak ér-kezni. Megérkezésük után azonnal el-küldjük az érdekelteknek

MI VAGYUNK AZ ELSŐK

akik az eredeti hadikölcsönkötvényeket postatakarék-betétí könyveket és a hábo-ru alatt kifizetett összegekről az eredeti feladóvévényeket kézbesítjük. Ezzel is bebizonyítottuk, ami ugys köztudomásu, hogy bankunk megbízhatóságához két-ség nem fér. Amit magunkra vállalunk, azt teljesítjük és ennek mindig

MEGGYŐZŐ BIZONYSÁGÁT

szolgáltattuk.
Aki gyorsan, biztosan és olcsón akar pénzt küldeni, az küldje általunk.

PÉNZKÜLDESI ÁRAK:

1000 Korona	\$9.00
1000 Cseho-Szlovák korona	\$18.50
1000 Jugoszláv korona	\$11.20
1000 Lei	\$27.50

Használja ki az alacsony árfolyamot. — Pénzét kívánságára bármelyik magyarországi bankban vagy takarékbank elhelyeztük. Eladunk bármely összegre bankutalványt a legjobb és legbiztosabb magyarországi bankokra.

Ha pénzét biztos helyen akarja tudni, küldje be hozzánk. Mi azt mint

BANKBETÉTET

kezeljük és nemcsak hiven megőrizzük, de kamatot is fizetünk utána. Bank-könyvet postafordultával elküldjük és pénzét kívánságára bármikor kamato-sul visszafizetjük.
Felvilágosítással és tanácsal bármely ügyben szivesen szolgál

NÉMETH ÁLLAMI BANK
NÉMETH JÁNOS, elnök
Főüzlet: 1597 Second Ave.
a Bankpalotában
10 East 22nd Street Corner 83rd Street
NEW YORK CITY

KÖHÖG

No har...
Készüljön, erősít...
KÖ...
ellen a mindaz...
vagy kik har...

KÁRPÁTI

Négy csomag...
csespek összev...
postán bárhol...
deléssel erre a...

VÖRÖS

8901 Bucke...
Naptár! Mind...

A MAGYAR

PO...
Huszár Káro...
A képviselő...
galmat és tö...
terelnök min...

Január 25-én...
meg a nemzet...
Magyarország...
sok szerint, h...
lasztásnapja...
korteskedés, és...
lődnék az ösz...
tikai pártok. A...
keresik fel ker...
másuttan hangz...
rammbeszéd...
Nemzeti Egys...
sein sűrűn szö...
roly miniszter...
lőttek érdekében...
beszédetekt.

A Budapesti...
ber 16-diki szá...
rik a miniszte...
meti és kalocs...
és következket...
Huszár Káro...
nök a vasárnap...
ten és Kalocsá...
közönség nagy...
gadta.
A miniszter...
következők kis...
rich Ferenc min...
iszter. Pekár...
kár, Tóth Laj...
Zoltán Béla...
miniszter, Oláh...
munkásügyi mi...
Gedeon gróf...
kormánybiztos...
mán miniszter...
Elemér osztály...
Dezso, a Kefes...
Egységűlés Pár...
t elnöke. (Sz...
ulazott a m...
körtük két an...
Carthy és Kenn...

Keeskeméte...
külödségek...
ferelnökök, él...
bor kormány...
ny polgármes...
vára a minis...
tette, hogy a...
re és kitaras...
az Alföld ne...
újáteremtője...
gyen az új M...

NUXA

U...
X...
A...
T...
E...
D...
I...
R...
O...
N...

Ez a...
Hat...
Orvos...
ted Iro...
ja a R...
Hoz R...
ges és...
caba.

Kérd...
crés...
embe...
minel...
és me...
Dr. Jan...
Körh...
házo...
szenv...
jobb...
a ver...
fiak...
beteg...
len...
eredet...
sét a...
hát a...
G...
livan...
hát...
zott...

REGÉNY.

WINNETOU A VÖRÖS GENTLEMAN, AZ APACOK FŐNÖKE

— Nem; hanem önk már kikérdeztek engem és én még nem tudom, hogy kik önk.

— Azt azonnal meg tudhatja. Westmanok vagyunk és majd elvesszük, majd aval foglalkozunk. Ugy szerez az ember ennyitől amint tud. Neve Mr. Gates; itt mellettem áll Mr. Clay és a harmadik Mr. Summer. Nos, meg van most elégedve?

— Yes.

— Akkor szálljon le végre vagy lovagoljon tovább, ahogy akarja.

— Ha megengedik, maguknál maradok: jó, ezen a vidéken, ha többen vannak együtt.

— Well. Nálunk biztos hely van. Santer neve mindnyájunkat megvéd.

— Hát tulajdonképpen mitől gentleman ez a Santer! — kérdelem, mialatt leszálltam és lovamat megbéklyóztam.

— A szó szoros értelmében gentleman. Sokat fogunk neki köszönhetni, ha minden valóban úgy történik, amint ő mondta és megígérte.

— Régóta ismerik?

— Nem. Csak rövid idővel ezelőtt ismerkedtünk meg vele.

— Hol?

— A Fort Arkansásban. De miért kérdősködködik úgy felele? Ismeri?

— Hát kérdősködném felele, ha ismerném, Mr. Gates?

— Hm, az igaz!

— Ön azt mondta, hogy az ő neve bizottságot nyújt önknek és mivel én is önknel vagyok, én is ugyazólván az ő védelme alatt állok. Ezért hát érdeklődöm kell írta. Nemde?

— Yes. Úljon most mellénk és helyezkedjék kényelembe. Van-e ennielója?

— Egy darab husom.

— Nekünk több van. Ha nem lesz elég, kaphat tőlünk is.

Előtte csavargóknak tartottam őket; most, hogy megfigyeltem őket, mindinkább meggyőződtem, hogy becsületes emberek, amennyire nyugaton, hol más mértéket szokás alkalmazni, azoknak lehetett gket nevezni. A folyó tiszta vízből merítettünk és húst ettünk. Ez alatt tetőtől-talpig megnéztek szemem. Mr. Gates, ki úgy látott, a szót vitte helyettük, így szólt:

— Tehát fogó és bőreirt jött! Ez igazán sajnálatos. Mivel akar most táplálkozni?

— Egyelőre a vadászatból.

— Jó fegyverei vannak? A mint látom, két puskája is van.

— Tűrhetőek. Ez az őcska dörgőfegyver golyóval lő, a kisebb puská seréttel.

— Az egyik fegyverem magam készítette burkolattal volt. Ha megmondtam volna a Henry-puska és medvéző nevét, mindjárt tudják, ki vagyok.

— Akkor maga csodabogár. Két fegyvert cipel magával, egyiket golyónak, másikat serétnek. Ehelyett kérésűvi fegyvert vesz az ember, egyik csővert golyónak, a másikat serétnek.

— Igaz; de hozzá szoktam ehhez az öreg fegyverhez.

— És mi dolga van ott lenni a Rio Pecosnál, Mr. Jones?

— Semmi különös. Hallottam, hogy odalelven könnyebb vadászni, mint itt.

— Ha azt gondolja, hogy az apacok ott vadászni hagyják, akkor falmak állították. Arra ne is gondoljon! Itt csak fogóit és bőreit vezette el, ott

— A saját bőreit el vesztette. Hát minden áron oda kell mennie!

— Nem, éppen nem.

— Akkor jöjjön velünk!

— Önökkel? — mondám esodálkozást tétve.

— Igen.

— A Mugworthillshéz?

— Igen.

— Mit csinálnak ott?

— Hm! Nem tudom, megmondhatom-e önnek. Mit szölközött hozzá, Clay és Summer?

— Mindkettő kérdőleg nézett egymásra, aztán így szólt Clay:

— A dolog kétséges. Mr. Santer azt mondta, hogy ne szölközzünk senkinek, de azt is mondta, hogy szeretné, ha több alkalmas embere lenne. Tégy, amit akarsz.

— Well, — mondá Gates. — Ha Mr. Santer másokat is föl fogad, mi is hozhatunk neki egyet. Ön tehát most semmihez sincs kötvé, Mr. Jones?

— Semmihez — feleltem.

— És van ideje?

— Amennyi csak kell.

— Részese szeretne lenni oly munkának, mely pénzt, sok pénzt hozhat?

— Miért ne. Pénzt szívesen szerez mindenki, és ha olyan sok, vagy éppen nagyon sok az, nem látom be, miért ne tegyem meg. De természetesen tudnom kell, miről van szó.

— Magától értődik! Tulajdonképpen titok, de ön tetszik nekem; önnek olyan becsületes, bizalomgerjesztő area van, hogy bizonytal nem fog minket megcsalni és rászédni.

— No, becsületes fickó, az vagyok; azt elhihetik nekem.

— El is hiszem. Tehát a Mugwort-hegyre megyünk, hogy ott nyugtet keressünk.

— Nuggetei! — kiáltám. — Hát van ott?

— Ne kiabáljon úgy! Ugyebár ez fölzigatja! Igen, van ott.

— Kitél tudja azt?

— Magától Mr. Santertől.

— Láttá őt?

— Nem, mert akkor lenne jó dolga, hogy nekünk elárulja, hanem magának tartaná a fészket.

— Tehát nem látta! Csak sejtji! Hm!

— Nem csak sejtji, hanem biztosan tudja, hogy van ott. Ismeri is körülbelül a területet, de nem a helyet.

— Ez különös lenne!

— Igen, különös, de azért való igaz! Meg fogom önnek pontosan magyarázni, ugy, a mint ezt ő nekünk elmondta. Hallott ön valaha bizonyos Winnetourol?

— Az apacok főnökéről!

— Bizonys Old Shatterhandet is ismer?

— Hallottam róla is beszél-ni.

— Ezek egymásnak meghitt barátjai és egyszer ott voltak a Mugworthillshéz. Winnetou apja is ott volt és még több vörös és fehér. Mr. Santer meg-leste őket és kihallgatta beszélgetésüket s ekkor hallotta, hogy Winnetou és apja a hegy-ekbe akartak menni, hogy nyugtet hozzanak. Ha úgy lehet azokat hozni, amikor és amint az ember akarja, akkor bizonyára nagy mennyiségben van ott. Megengedi-e?

— Igen, ugy van.

— Most hallja tovább! Mr. Santer titkon követte a két apacot, hogy fölfedezze azt a helyet. Ezt nem lehet tőle rossz néven venni, hiszen mit csináltak volna azok a vörös fickók az arannyal, melynek rájuk nézve ugy sincs értéke? Nem értik a dolgot.

— És sikerült neki?

— Sajnos, nem egészen. Utánuk ment; velök volt Winnetou huga is. A nyomait után kellett igazodnia s így sok időt vesztett. Mikor ama hely közelébe ért, ők már készen is voltak és visszatértek. Bosszantó dolog!

— Éppen nem!

— Nem? Miért?

— Hagyta volna őket szépen tovább menni és kutatta volna föl nyomaikat; ezek a nuggetekhez vezették volna.

— Teringettél! Ez igaz! Ön nem ostoba ember, amint hallom és nekünk hasznunkra lehet. De sajnos, másképp történt. Ő azt gondolta és pedig joggal, hogy náluk vannak a nuggetek és rájuk lőtt, hogy elvegye tőlük az aranyat.

— Jól talált! Meghaltak?

— Az öreg és a leány, igen; sirjaik ott vannak. Winnetou-ra is rálőtt volna, de hirtelen odajött Old Shatterhand és így menekülnie kellett. Ez vörös és fehér fickókkal üldözöbe vette és a kiowakig üzte, akiknek főnökével azután barátságot kötött. Azután még többször, sőt sokszor ment a Mugworthillshéz, de nem talált semmit. Most az a szerencsés gondolata támadt, hogy embereket fogad föl, akik segítenek neki a keresésben. Hiszen több szem többet lát. Ezek az emberek mi hármán vagyunk és ha akar, ön is velünk jöhet.

— Van reményük valami eredményre?

— Sőt nagy reményünk. A vörösek olyan gyorsan tértek vissza a lelőhelyről, hogy nem lehet messze onnét, ahol Mr. Santer rájuk talált. Tehát csak egy kis területet kell átkutatnunk és fura dolog lenne, ha az aranyat föl nem fedeznénk. Hiszen van rá elég időnk. Hete-kig és hónapokig kereshetünk, mert nincs senki, aki elker-gessen. Mit tart ön a dolog fe-lől?

— Hm! Tulajdonképpen nem tetszik nekem.

— Miért?

— Vér tapad hozzá.

— Ne legyen olyan ostoba! Ön vagy mi ottottuk ki azt a vért? Minket vagy önt terheli-e a bűntudat? Szó sincs róla! Föl se kell venni azt a két vöröst, akiket lelőtt! Hisz ugy is el kell valamennyinek vesnie! A mi történt, ahhoz semmi kö-zünk. Mi az aranyat keressük; meg is találjuk, megosztjuk rajta és aztán ugy élünk, mint Astor vagy a többi milliomos.

— Most hallottam, kikkel van dolgom. Ők nem tartoztak a sörpédékhez, mint sok más, a kivel eddig találkoztam, hanem egy indián életet semmibe se vették és üldözhető és le-lőhető vadnak tartották. Még fiatalok és járatanok voltak, különben nem bízták volna tit-kukat reám, a teljesen idegen-re és nem ajánlják föl barát-ságukat is.

— Nem is kell mondanom, hogy mennyire meglepett ez a találkozás és mennyire örültem nekik. Santer elfogására megint van remény! Most bizonyára nem menekül meg! De én nem mutattam semmi érdeklődést, fejemet kétkedőleg csóváltam és így szóltam:

— A nuggeteket szeretném; de ugy hiszem, még akkor se lesznek a mieink, ha megtaláljuk is őket.

— Micsoda gondolat! Hiszen ha megtaláljuk, már megvan-nak!

— De meddig?

— Ameddig nekünk tetszik. Egyikünknek se jut eszébe, hogy eldobjuk!

— De elveszik tőlünk!

— Ki?

— Santer.

— Ah! Ön ugy látzik nincs eszénél!

— Ismeri őt!

— E tekintetben, igen!

— Pedig csak nemrég ismerkedett meg vele!

— Becsületes fickó. Aki csak rá néz, nem kételkedhetik erkölcösségében. És különben is mindenki dicsérte, a kinél csak róla a fortban kérdősködködtünk.

— Hol van most?

— Tegnap elvált tőlünk, hogy mig mi egyenest a Mugworthillshéz megyünk, ő a Red River Salt Forkjához lovagol-jon, ahol Tangua, kiowa főnök falva fekszik.

— Mit akar ott?

— Tanguának tudtul akarja adni azt a fontos és reá néve nagyjelentőségű hirt, hogy Winnetou meghalt.

— Micsoda! Winnetou meg-halt?

— Igen. A sioux agyonlő-ték. Halálos ellensége volt Tan-guának; így ennek fölötté nagy örömet fog ez a hír okozni. Azért tért el Mr. Santer a mi utunktól, hogy ezt a hirt meg-vigye neki. A Mugworthillshéz ismét találkozzunk vele. Derék gentleman, aki gazdagokká akar tenni bennünket és önknek is tetszeni fog, ha meglátja őt.

— Remélem, de legyünk óva-tosak!

KÖZÉP EURÓPA AMERIKA FELÉ NÉZ

HERBERT HOOVER ezt mondja Európa gyermekeiről:

“EZREVEL FOGNAK ELPUZTULNI A GYERMEKEK, HA KIVÜLRŐL VALÓ UTON NEM RÉSZESÜLNEK RENDSZERES ÉLELMÉZÉSBE ÉS APOLÁSBAN.”

Az európai viszonyokról oly szomoruan hí képet festett, amelyet minden barátnak, minden rokonnak, minden melegsívű férfinak és nőnek ismerni kellene.

Hoover oly hatásosan tudja mindezeket a bennszülött amerikaiaknak elmondani, hogy szavai kellő visszhangra találjanak.

Az európai helyzet a tél folyamán még súlyosabb lesz. Hoovernek nincs elegendő élelmiszere és más anyaga a gyermekek ellátására, szüksége van tehát minden külföldi származású személy, szervezet és érdekeltség támogatására.

Mr. Hoover főfeladatának tartotta Európa szükségleteit a leggyorsabb és legbiztosabb uton Amerika ama népfajának tudomására hozni, amelyek készségesen akarnak segítséget szerezni a segítségükre.

Az Inter-racial Council, amely 1919-ben alakult — a nagy feladat megvalósítás érdekében kész volt az együttműködésre. Ez a testület erős láncszemet alkothat a segítségre szoruló és a segítséget elől között.

Az Inter-racial Council ezt megteheti, mivel tagjai az Ön nemzetségéből valók és az Önök szervezetének egy részét képezik. Ezeket a tagokat, akik a bevándoroltak között erős kapcsolatot akarnak teremteni, az Önök szervezetei és sajtója ajánlották.

Ezek a tagok jól tudják, hogy csak a kölcsönös megértés és közeledés útján tudják azokat a problémákat megoldani, amelyek a bevándoroltak közös problémái. Tudják, hogy csak az eszmék és néző pontok kioszerelésé vezethet egymás szokásainak és eszméinek ószinte tiszteltetésére.

A kapcsolat megerősítésére létesítették az Inter-racial Councilt. És mivelhogy a fajok között megteremtették a szükséges kapcsolatot, teljes erejével támogatja Hoover szervezetét, hogy így minél nagyobb legyen az a segítség, amelyet az Amerikában élő fajok Közép-Európa gyermekeinek megmentése érdekében nyújtanak.

The Inter-racial Council 120 Broadway New York

— Vele szemben!

— Igen.

— Mondom önnek, nincs a legkevésbé okunk sem a bizalmatlanságra.

— És én azt mondom, hogy ámbár elhatároztam, hogy önkökhöz osztlakozom, de szememmel nyitva tartom. Aki ama kevés nuggetért, amely két embernél van, képes őket megöl-ni, akik nem vétettek neki sem-mit, arról valóban föltehető, hogy mikor megtaláljuk az aranyat, minket is megöl, hogy elvegye a mi részünket is.

— Mr. Jones, mit... mit... gondol...!

(Polyt. köv.)

AZ ÁLLAMI VEGYÉSZEK JELENTÉSE A SZINES CUKORRÓL.

— Egyesült Államok föld-mivélségi minisztériuma jelenti, hogy az állami vegyészek által megvizsgált szivárvány-cukor teljesen ártalmatlan vegyszerekkel van színezve.

A szivárvány-cukor meg lett vizsgálva, mihelyest piacra került. Az ország különböző részeiből beözönlő kérdősködkö-sék azt bizonyították, hogy nagy-mennyiségű ilyen cukor van for-galomban. A vegyészeti hivatal jelenti, hogy az élelmi- és gyógyászati célokra az a leg-nagyobb szigorral fogja felül-vizsgálni, hogy a törvény köve-teléseinek teljesen megfelelő ár-kerülhessen csak piacra.

A szivárvány-cukor színezésé-hez csak oly színi vegyszerek lettek használnva, amelyek teljes-en ártalmatlanok és az ilyen cukor gyártását nem lehet meg-tüntetni addig, amíg a színezés nem azért történik, hogy a cu-kor rossz minőségét takarja. Az eddig megvizsgált cukor telje-sen ártalmatlan és minőségére nézve éppen olyan jó, mint a fe-stetlen cukor és ezért gyártá-sát nem ellenkezik a törvény elő-írásaival.

A szivárvány-cukor festése nagyon egyszerű és kevéssel ke-rül többre, mint a rendes cukor előállítása. A cukorfinomítók szerint a cukorhiány alkalmat nyújtott a szivárvány-cukor for-galomba hozására, abból

miniszter, pénz kell, elsősorban pénz és aztán ismét pénz, elte-kinthető attól, hogy a diplomáciai szolgálat egész szervezetét máskép kell megszervezni, ahogy ed-dig van.”

“Ez a pénz arra kell, hogy a diplomátának nagyobb fizetés lehessen adni, mint amennyi most volt nekik. Első sorban a nagy-követek fizetését fogják emelni.”

PÉNZKÜLDEMÉNYT
a világ bármely részébe, teljes felelősség mellett, az
AMERICAN EXPRESS COMPANY
a hatalmas amerikai pénzintézet útján továbbítunk.
HAJÓJEGYEKET
adunk el az összes vonalakra a társulatok eredeti árában. Pénzküldés, pénzrelvétel s minden más a bankhoz tartozó ügyeket lelkiismeretesen intézzük el.
Utlevélet, valamint a hajó jegyeket illető minden egyéb iránt megkeressünk.
Felvilágosítást akár személyesen jón, akár levéllel keresel bennünket, készséggel adunk.
Karpathia Exchange,
185.
183 TENTH AVENUE
19-ik utca sarkán NEW YORK

A DIPLOMATÁK FIZETÉSE.
A külügyminiszter szerint a diplomáták fizetésére ezentul egy millió dollárral több kell, mint eddig kellett.
WASHINGTON, jan. 10. — Tekintettel azokra a megváltozott körülményekre, mondja Lansing külügyminiszter, a leg-többet tett hivatalos jelentésben, “amelyek a háború következté-ben támadtak, elsősorban a dip-lomáciai összeköttetésben, amely-lyel ez az ország más országokkal áll, arra kell törekednünk, hogy ezekhez a viszonyokhoz mérten rendezzük be egész diplomáciai karunkat.”
“Ehhez pedig, mondja a külügy-

Álljon félre minden más fonográf!
WIND MACHINE TO LEFT
SPEED REGULATOR TO RIGHT
UNION PRACTICAL CO.
1068 MILWAUKEE AVE. DEPT. 301. CHICAGO, ILL.
19, 22, 23, 24, 25

ették szemel-
osságot.
alami baja?
“Előre” nevű
ával határo-
gyit minden-
szembülest,
vező, nedves,
nyugenséget,
sőt szemeket,
már ezeket

szemesébe 10
centtel több.
Kapható a

AVE.
MBUS, OHIO

E

IA

ZÖS

ESTE
DUL

tály \$125.

ügynöke

ák

ök, faldiszek,
sron készitek.

raktára.
pel a legzsebb
sopamut selyem
éppel készített

mutt ismerik.

nton, N. J.

KÁRHOVÁ

abban meg-
biztosabban

akárhová
ges barátja:

dája

VEN, CONN.
gford, Conn.

ny részébe vagy

ndulna, fordul-
gy sürgönyileg
tt álló pénzkül-

megszerezzük.

S

asaic, N. J.

ALIANA

erdi

gyobb hajói.

HIERI

NAPOLY ÉS

ttig \$90.00

eghatalmazott

neral Agents
YORK CITY

